

Til
Aslak Brun,
Delegasjonsleder Klimaforhandlingene
Miljøverndepartementet

Oslo, 2.10.2013

Innspill til norske posisjoner foran COP19 i Warszawa 2013

Klimaforhandlingene gjorde gode framskritt gjennom vedtakene på COP17 i Durban og COP18 i Doha. Men dessverre er vi ikke i nærheten av å nå et maksimum i klimagassutslipp, tvert imot fortsetter utslippsveksten. Årsaken til at det går langsomt i forhandlingene, er manglende politisk vilje til å ta de viktige beslutningene.

ForUM vil understreke viktigheten av at ambisjonsnivået for utslippskutt og klimafinansiering oppskaleres i perioden fram mot 2020. Den nye forhandlingslederen og den påtroppende politiske ledelsen må fortsette rollen som Norge har hatt i UNFCCC som pådriver og brobygger. Vi oppfordrer med dette norske myndigheter til å jobbe aktivt for følgende punkter:

ADP arbeidsstrøm 1: en ny avtale i 2015

I Warszawa må Norge jobbe for en ny avtale som er rettferdig, ambisiøs, dynamisk og bindende. Mye av dagens Kyoto-arkitektur vil være nyttig å bygge videre på i arbeidet med den nye avtalen. Den må i tillegg til utslippsforpliktelser omhandle finansiering og tilpasning.

Ambisjonene for utslippskutt må være i tråd med oppdatert kunnskap fra IPCCs femte hovedrapport, og avtalen må gi insentiver for land til å øke egne ambisjoner. Finansiering og teknologi må følge logisk av ambisjonene for utslippskutt, og i tråd med en rettferdig innsatsfordeling. Avtalen må utformes med mål om å skape et dynamisk verktøy, ikke en fastlåst avspeiling av verden slik den ser ut i 2015.

Warszawa-toppmøtet må enes om et klart definert rammeverk for forskjellige typer land, slik at landene kan lage utkast til egne, men sammenlignbare utslippsforpliktelser. Slike utkast må representere et utgangspunkt, som må være fleksibelt nok til å kunne oppdateres med hensyn til tilstrekkelighet og rettferdighet. Norge bør arbeide for at partene kommer med ideer til rettferdighets-indikatorer som omfatter både nålevende og framtidige generasjoner, og som kan sammenstilles og brukes som utgangspunkt for drøftinger i Warszawa og senere.

ADP arbeidsstrøm 2: utslippskutt før 2020

COP19 må fatte vedtak om tiltak som bidrar til å lukke utslippsgapet fram til 2020. Internasjonale felles initiativ (ICI) som tar opp fornybar energi, energieffektivisering, klorfluorkarboner, luftfart og shipping, fossilsubsidier og kortlivede klimadrivere vil være verdifulle bidrag. Både øystatene, det internasjonale energibyrået, og MUL-gruppa foreslår prioritering av fornybar energi og energieffektivisering.

Til tross for at noen land mener en diskusjon om energi ikke hører hjemme i UNFCCC, er dette klart forankret i Konvensjonen. COP19 bør derfor vedta ICIs for fornybar energi og energieffektivisering som prioritert metode for utslippskutt før 2020.

Norge må heve stemmen kraftig på dette feltet, og peke på erfaringer med Redd+ og Energi+. COP19 må opprette et rammeverk for oppskalering av fornybar energi og energieffektivisering under UNFCCC som sender kraftige politiske signaler til investorer og myndigheter. I-land må legge fram nye målsetninger for fornybar energi og energieffektivisering, og utviklingsland må foreslå prosjekter og program for det samme.

Finansiering

Klimafinansiering er et spørsmål om nødvendighet, og om tillit, og fremskritt på dette området vil være viktig for fremgangen i forhandlingene for øvrig.

Forum ber Norge bygge videre på AGF-rapporten (fra FNs klimafinansieringsgruppe 2010) og fokusere mer på de innovative finansieringsmekanismene som finanstransaksjonsskatt, internasjonal transport etc.

Forum opplever et overdrevet sterkt fokus på mobilisering av privat finansiering. Dette reiser mange spørsmål, bl.a. om investorers ansvar og forpliktelser, bruk av offentlige midler for risikoreduksjon, med mer. Man må unngå at fokuset på privat sektor oppfattes som ansvarsfraskrivelse og tilliten i forhandlingene svekkes.

Norge må arbeide for følgende beslutninger på COP19:

- Det må undersøkes om investeringer som kalles klimafinansiering er i henhold til nasjonale planer for tilpasning og utslippsreduksjon, eller om investeringene kun skjer etter lønnsomhetskriterier. Finansieringen må først og fremst være fordelaktig for utviklingsland og deres fattige.
- Det må utvikles et system for måling og rapportering av privat finansiering, bl.a med hensyn til addisjonalitet.
- Økt finansiering av klimatiltak må ikke gå på bekostning av midler til fattigdomsbekjempelse.
- Det er på tide å fylle det Grønne klimafondet (GCF), og Norge bør gå foran og komme med konkrete løfter i Warszawa om nye og addisjonelle midler.
- Adaptation Fund under KP må kapitaliseres med minst 150 millioner dollar per år fra 2014.
- Det må lages en oppskaleringsplan for klimafinansiering frem mot 2020.

Teknologioverføring:

Det er nødvendig med en massiv overføring av teknologi til mange samfunnssektorer, både for utslippskutt og tilpasning. UNFCCCs teknologimekanisme (TM) har store utfordringer, som mangel på langsiktig finansiering. Det mangler mekanismer for å håndtere skadevirkninger av feilaktig brukt teknologi.

Norge må arbeide for følgende beslutninger på COP19:

- Langsiktig offentlig finansiering for basisvirksomheten i både TEC (Technology Executive Committee) og CTCN (Climate Technology Centre and Network).
- Mandat til TM om å lage en Technology Assessment Portfolio (TAP), som må bli en integrert del av CTCNs arbeid. Bruk av TAP vil sikre at ny teknologi ikke truer biologisk mangfold, ikke er skadelig for mennesker, og bidrar til bærekraftig utvikling.
- Fullmakt for TM til å vedta prosedyrer for prioritering av teknologiforespørsler basert på likhet/equity, og hvordan det kan skapes en rettferdig fordeling av ressursene i CTCN.
- Fullmakt til TEC om å lage en Technology Action Plan i 2015, for å kartlegge teknologibehov og nøkkelteknologier, samtidig som miljøintegritet ivaretas.

Tilpasning:

Tilpasning må tillegges den samme viktighet som utslippsreducerende tiltak i 2015-avtalen, og 50 % av de offentlige midlene som bevilges til klimafinansiering må gå til tilpasningstiltak. Tilpasning er sterkt underprioritert, selv om det ofte er de fattigste landene som opplever de mest alvorlige konsekvenser av endringene i klimaet. Det må legges til rette for, bl.a gjennom finansiering, at alle utviklingsland utvikler gode tilpasningsplaner (NAPs) før 2015. Landene må selv sette premissene for tilpasning og tilnærmingen må være deltagende, transparent og inkludere sårbare grupper- som kvinner, barn og unge, og urbefolkning. Diskusjonene må skje innenfor rammene av statenes menneskerettighetsforpliktelser.

Norge må arbeide for følgende på COP19:

- Cancun Adaptation Framework konsolideres og styrkes, med Adaptation Committee (AC) som et nøkkelement i tilpasningsarbeidet innenfor og utenfor konvensjonen.
- Adaptation Forum må oppfordre til å fremme konkrete tilpasningsaktiviteter, samt vurdere pågående og planlagte aktiviteters omfang, effektivitet og funksjonalitet.
- Matsikkerhetsspørsmål, spesielt for utsatte grupper, må få høy prioritet.
- En ny fase av Nairobi Work Programme må vedtas.
- Alle de 48 land som har utviklet National Adaptation Plans of Action (NAPAs) får forpliktende lovnader om finansiering av disse planene i løpet av COP19.

I arbeidet med 2015-avtalen må det slås fast at dersom man ikke oppnår tilstrekkelige utslippskutt til å holde verden under togradersmålet, må dette kompenseres for gjennom en massiv opptrapping av arbeidet for klimatilpasning i fattige land og for utsatte grupper.

Tap og skade / Loss & Damage

COP19 må fatte vedtak som sikrer at temaet tap og skade som konsekvens av klimaendringer blir en viktig del av forhandlingene i 2014-15. Resultater i form av bindende utslippsreduksjoner og finansiering av tilpasningstiltak, vil ha en viktig innvirkning på omfanget av tap og skade forårsaket av klimaendringene. Derfor bør ordninger for å få på plass konkrete avbøtende tiltak vurderes og diskuteres innenfor rammen av arbeidsprogrammet for L&D. Dette vil best gjøres gjennom at det opprettes en internasjonal mekanisme under konvensjonen som skal ha tap og skade som arbeidsområde. En slik mekanisme kan sikre koordinering mellom forskjellige instanser som arbeider med problemstillingene omkring tap og skade. Den må også arbeide med å påpeke sammenhengen mellom (manglende) utslippsreduksjoner og de klimaskader som oppstår, og behov for tilpasningstiltak.

REDD+

ForUM oppfordrer Norge til å arbeide for økt global finansiering av REDD+, med særlig fokus på nye, innovative kilder. Et REDD-vindu i det grønne klimafondet (GCF) representerer en potensielt god finansieringskanal for REDD+.

ForUM mener COP18 gjorde et viktig framskritt i for første gang eksplisitt å anerkjenne behovet for «incentivizing non-carbon benefits». Disse sosiale, miljømessige og styresettrelaterte forholdene er etter vår mening ikke bare positive bieffekter av REDD+, men ligger helt i kjernen av det som vil muliggjøre permanente og effektive utslippskutt – og må behandles deretter.

Utkastet til beslutning om Safeguards Information System (SIS), som ligger i SBSTA i forkant av COP19 er altfor svakt, og Norge må arbeide for en langt sterkere beslutning. En eventuell beslutning om finansiering i tredje fase må samtidig kreve at informasjonsrapporteringen har vært gjenstand for «multi-stakeholder review» som demonstrerer at robuste, deltakende og gjennomsiktede nasjonale rammeverk for SIS er på plass.

Sivilsamfunnsdeltakelse:

Bred deltakelse fra sivilsamfunnet er nødvendig for å sikre en åpen og demokratisk prosess. Forum mener at Norge tydelig må vise støtte til aktiv og reel deltakelse fra sivilsamfunn og støtte tiltak for å sikre en bredere deltakelse fra det globale Sør. Norge må være pådriver for at alle konvensjonens møter, samt spin-offs som det grønne klimafondet, skal være åpne for sivilsamfunnet. Alle dokumenter som sendes til partene i konvensjonen, før, under og etter konferansen må være tilgjengelige for innsyn og kommentarer fra sivilsamfunnet. Norge må være en pådriver for at sivilsamfunnet får holde flere intervensjoner og får utvidet taletid.

På vegne av ForUMs Klimagruppe,

Arvid Solheim,

Rådgiver klima.

ForUMs Klimagruppe består av: CARE-Norge, Changemaker, Flyktningehjelpen, Fremtiden i våre hender, IKFF, Kirkens Nødhjelp, Mellomkirkelig Råd, Norges Naturvernforbund, Norges Vel, Redd Barna, Regnskogfondet, Spire, Utviklingsfondet, WWF-Norge.